

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslaget har til formål at skabe grundlag for en øget og mere fleksibel udnyttelse af jordfordeling som et instrument til en løbende forbedring af dansk landbrugs arronderingsmæssige struktur, særligt i forbindelse med ophørsordningen for jordbrugere.

I aftalen med landbrugsorganisationerne af 6. april 1993 om visse landbrugspolitiske spørgsmål indgår blandt andet nogle strukturpolitiske elementer, herunder indførelse af EF's ophørsordning for jordbrugere, visse ændringer af landbrugsloven og en styrkelse af jordfordelingsindsatsen.

Det fremgår, at ophørsordningen forberedes af et interministerielt udvalg, og at den styrkede jordfordelingsindsats i første omgang især skal koncentres om de arealer, der frigøres i forbindelse med ophørsordningen.

Da arronderingsforholdene har en væsentlig betydning for den enkelte landbrugsbedrifts produktionsøkonomi, er der såvel for de enkelte bedrifter som for samfundsøkonomien en betydelig interesse i, at en strukturomlægning i den størrelsesorden, som der er tale om ved ophørsordningen, tjener til fremme af en bedre jordarrondering.

Det interministerielle udvalg har i sin rapport af september 1993 fundet det af betydning, at mulighederne for overdragelse af frigjorte arealer gennem en jordfordeling forbedres, dels ved at der skabes kapacitetsmæssige muligheder for at eliminere ventetiden for rejsning af jordfordelinger, og dels ved at der gives et bedre incitament til at afhænde frigjorte arealer gennem en jordfordeling.

I det omfang frigjorte arealer kan indgå i en jordfordelingssag, vil hensynet til en forbedret jordarrondering kunne fremmes. Jordfordelingsinstituttets kendelsessystem er et velegnet instrument til gennemførelse af jordomlægninger mellem en flerhed af ejendomme, men det nuværende regelsæt, som i det væsentlige er baseret på jordfordelingssager med gennemsnitligt 50 deltagende ejendomme, bør gøres mere fleksibelt, så der i praksis åbnes mulighed for

at gennemføre sager med helt ned til 5-10 deltagende ejendomme.

Det skønnes, at gennemførelse af ophørsordningen især skaber behov for, at ophørsansøgere, der påtænker at overdrage arealer i en jordfordeling, kan få hurtigt svar på, om dette overhovedet kan lade sig gøre – og i givet fald hvornår.

Hensynet til hurtig tilbagemelding til ophørsansøgere og udnyttelsen af jordfordeling til en hensigtsmæssig fordeling af frigjorte arealer peger på, at jordfordelingsindsatsen skal gå i retning af flere mindre og hurtigere gennemførte sager.

Dette hensyn vil kunne tilgodeses, *dels* ved en tilpasning af praksis inden for den gældende lov således at jordfordelingssager, hvori der deltager 2-3 ophørsansøgere, kan gennemføres med et mindre (15-25) antal deltagere og med en hurtig tilbagemelding til ansøgerne om, hvorvidt sagen kan gennemføres inden for de for ansøgerne acceptable tidsfrister (model 1), og *dels* ved indførelse af en helt ny forenklet sagstype, der retter sig mod mindre sager med mindst 5 og normalt ikke over 10 deltagere (model 2).

Ved tilførelse af øgede ressourcer svarende til 7,5 årsværk i 1994 og 15 årsværk i 1995 og derefter og ved udvidelse af jordfordelingskendelsens anvendelsesområde forventes der en betydelig aktivitetsstigning, som også vil få effekt i de områder af landet, hvor jordfordeling hidtil ikke har været anvendt.

Hvis den forøgede indsats ressourcemæssigt fordeles mellem de to nævnte nye sagstyper model 1 og 2 i forholdet 2:1, forventes Jordbrugsdirektoratet – efter en vis oplæringstid for nyansat personale og indkøring af de nye sagstyper – at have en årlig sagsbehandlingskapacitet fra 1995 og fremover på ca. 15 sager af model 1 og ca. 30 sager af model 2.

2. Stedfundne ændringer af jordfordelingsloven

Jordfordelingsloven er fra 1955 og har sine rødder i den særlige indsats for at forbedre landbrugsstrukturen i Sønderjylland ved genforeningen i 1920 og i det stærke offentlige engagement i landvindingsar-